

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 55.

Fjerde Session.

20de Møde.

Lørdagen d. 13. November.

(Forts.)

Rampmann (fortsat): Det er endvidere af den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgfreds (Ettrup) blevet ytret, at Erfaringen ogsaa viser, at Parterne ofte, efterat Sagerne have været for Forligelsescommissionen, faae dem forligte; ja, det er ganske rigtigt, det er, fordi at de, naagtet Sagen ikke har kunnet faae sin Afgjorelse for Forligelsescommissionen, dog betænke sig paa at gjøre det første Skridt til Proceduren, nemlig at lade Sagen incamerere. Men Sagen vilde stille sig ganske anderledes, naar det blev almindeligt, at henvende sig til en Sagfører, førend Sagen kom til Forligelsescommissionen; thi derved er man allerede kommen ind paa Procedurenes Vej, og Forligelsescommissionernes Virksomhed vilde da i høi Grad være indskrænket og forandret; men det er netop denne Vej, hvorpaa man ikke skal komme ind, hvilket man ved Forligelsesindretningen netop har villet forebygge.

Den samme ærede Rigsdagsmand har ytret, at i de vigtigere Sager henvendte man sig dog ofte til Sagførere, førend man lod Sagen forlige; det er ogsaa rigtigt, men den største Deel af Sagerne høre til de mindre vigtige, og i disse henvender man sig ikke til nogen Sagfører. Den store Masse af Sager ere simple Gjældsager, og det Hele, det dreier sig om der, er Henstand; og ligesom det er vist, at hvis det bliver almindeligt at lade møde ved Sagførere, ville Mange troe, at det er nødvendigt at lade møde ved en saadan. Netop fattige Folk ville derfor, troer jeg, især paadrages Omkostninger ved en saadan Lov.

Jeg maa saaledes paa det Bestemteste fraa raade dette Lovforslag.

Bank: Da det er første Gang, at jeg har den Ære at tale her i Salen, beder jeg om Undskyldning for, at jeg ikke kan tale saa politisk som de Høilærde. Hvad min Mening angaaer om Forligelsesvæsenet, da troer jeg, at det har viist sin Hensigtsmæssighed over hele Landet, og det har viist gjort mere godt end Processer; thi der ere Mange, der ere gaaede glade fra et Forlig, som ikke ere gaaede glade fra en Proces. Jeg kan tale derom af Erfaring; thi vi have en Forligelsescommission i den By, hvor jeg er fra, og jeg har saa ofte været Vidne til, hvordan det gaaer. Derimod synes jeg, at Forligelsescommissionens Virksomhed vil blive lammet, naar Procuratorerne skulle tage Deel deri, fordi at naar een Procurator møder, og har Lov dertil, saa har ogsaa to Lov dertil, og møder der to, saa kan Forligelsescommissionen vanskeligt varetage sin Virksomhed. Naar vi, som ere simple Bønder, derimod møde selv, saa kan Forliget bedre faae et heldigt Udfald, og et saadant Forlig er til Glæde i Fremtiden, medens en Proces som oftest giver Anledning til et Had, som maa skee aldrig forvindes.

Det er dette, jeg frygter for, vil skee, naar Procuratorerne komme til at møde i Forligelsescommissionerne. Det gamle Ord siger: Et magert Forlig er bedre end en fedt Proces — naturligviis undtagen for Procuratorerne (Latter); men jeg synes, at Procuratorerne kunde gerne vente saalange til Sagen var gaaet igjennem Forligelsescommissionen, saa er der ingen Andre, der betage dem de Sager, der ikke blive forligte. Den ærede Forslagsstiller meente, at som Forholdene nu ere, er det vanskeligt at faae en Sag forligt, men dette kan jeg ikke indsee; jeg synes, at hvad Forligelsesvæsenet angaaer, da er der gjort Alt, hvad der er muligt, for at Sagerne kunne afgjøres i Mindelighed; og om den ene Part end synes at have